

BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG TRONG GIẢNG DẠY TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN

PROTECTING THE IDEOLOGICAL FOUNDATION OF THE PARTY IN TEACHING MARK - LENIN PHILOSOPHY

Đinh Thị Phương*

Trường Đại học Sư phạm - Đại học Đà Nẵng, Đà Nẵng, Việt Nam¹

* Tác giả liên hệ / Corresponding author: dtphuong@ued.udn.vn

(Nhận bài / Received: 05/6/2023; Sửa bài / Revised: 21/7/23; Chấp nhận đăng / Accepted: 14/8/2023)

Tóm tắt - Từ ngày thành lập Đảng đến nay, Đảng Cộng sản Việt Nam khẳng định, chủ nghĩa Mác - Lênin với ba bộ phận hợp thành là nền tảng tư tưởng của Đảng. Với đặc điểm là hệ tư tưởng khoa học, cách mạng và nhân văn, triết học Mác - Lênin là cơ sở lý luận để Đảng hoạch định đường lối và đưa ra những quyết sách quan trọng xây dựng và phát triển đất nước. Tuy nhiên, các thế lực thù địch xuyên tạc, bóp méo triết học mácxít với nội dung, hình thức và phương pháp tinh vi, xảo quyệt. Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch đòi hỏi giáo viên và sinh viên cần phải đảm bảo tính Đảng, tính khoa học trong dạy - học triết học Mác - Lênin; nâng cao nhận thức của sinh viên; xây dựng đội ngũ giảng viên giảng dạy triết học Mác - Lênin có đủ phẩm chất, năng lực, bản lĩnh, đồng thời có chế độ cho những người làm công tác giảng dạy lý luận chính trị, giáo dục chính trị.

Từ khóa - Bảo vệ nền tảng tư tưởng; triết học mácxít; tính Đảng; tính khoa học; nâng cao nhận thức

1. Đặt vấn đề

Nghị quyết số 35 - NQ/TW ngày 22/10/2021 của Bộ Chính trị về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới đã đi vào thực tiễn, thu hút nhiều cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, người lao động, thanh thiếu niên, học sinh tham gia. Tiếp tục triển khai Nghị quyết này trong thực tiễn giảng dạy lý luận chính trị cho sinh viên các trường đại học, góp phần không nhỏ nâng cao nhận thức của sinh viên về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Trong phạm vi bài viết, tác giả tập trung phân tích quá trình triết học mácxít trở thành bộ phận cấu thành nền tảng tư tưởng của Đảng, nhận diện một số quan điểm xuyên tạc, phủ nhận triết học mácxít và những giải pháp tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong giảng dạy học phần triết học Mác - Lênin cho sinh viên các trường đại học.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Triết học Mác - Lênin: Bộ phận cấu thành nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam

2.1.1. Triết học Mác - Lênin: Quá trình trở thành nền tảng tư tưởng của Đảng

Trong quá trình xây dựng quốc gia phong kiến độc lập, tự chủ, các triều đại phong kiến Việt Nam đã sớm nhận ra sự cần thiết của hệ tư tưởng Nho giáo. Như một tất yếu

Abstract - Since the establishment of the Party, the Communist Party of Vietnam has affirmed that Marxism - Leninism with three components is the ideological foundation of the Party. The Marxist - Leninist philosophy is a scientific, revolutionary, and humanistic ideological system, that is the theoretical basis for planning guidelines and making important decisions to build and develop the country. However, hostile forces distort Marxist philosophy with sophisticated and cunning content, forms, and methods. Protecting the ideological foundation of the Party, and fighting against wrong and hostile viewpoints requires lectures and students to ensure the Party and scientific properties in teaching and learning Marxist - Leninist philosophy; raising student awareness; building a qualified, capable, and brave contingent of lecturers for teaching Marxist - Leninist philosophy, and at the same time having a regime for those who teach political theory and political education.

Key words - Protecting the ideological foundation; Marxist philosophy; the nature of the Party; scientificity; raising awareness

của lịch sử, Nho giáo đã có địa vị và ảnh hưởng rất đậm nét ở Việt Nam. Trên nhiều phương diện của cuộc sống, những ảnh hưởng đó còn lưu lại đến tận ngày nay. Tính về mặt thời gian, năm 1919 ghi dấu sự kiện chấm dứt ảnh hưởng của Nho giáo với tư cách là hệ tư tưởng của giai cấp thống trị trong xã hội. Kể từ khi Pháp xâm lược Việt Nam, cũng như một tất yếu của lịch sử, mặc dù có nhiều phong trào yêu nước, nhiều con đường cứu nước đã được các sĩ phu, phong kiến, nhiều phong trào như phong trào nông dân, phong trào theo con đường tư sản để giành độc lập cho dân tộc nhưng cuối cùng đều thất bại. Sự thất bại của các phong trào trên đã chứng minh: “Không phải cha ông chúng ta không yêu nước! Không phải cha ông chúng ta không có lòng dũng cảm! Thế nhưng, lòng yêu nước, sự dũng cảm của các sĩ phu Nho học khi ấy không thể thắng vũ khí của quân thù. Tất cả các phong trào yêu nước khi ấy đã không thể tìm thấy con đường cứu nước cho dân tộc Việt Nam” [1]. Những người yêu nước Việt Nam, nung nấu một ý chí sắt son đi tìm con đường cứu nước có thể giải phóng đất nước, mang lại cuộc sống hòa bình, ấm no cho nhân dân.

Với sự kiện năm 1911, Nguyễn Tất Thành rời bến cảng nhà Rồng ra đi tìm đường cứu nước. Hành trình từ năm 1911 đến năm 1920, Người đi qua nhiều quốc gia, làm nhiều nghề, tiếp xúc với nhiều người và quan trọng hơn cả là “vén bức màn bí mật” ở Việt Nam, thực chất của “tự do - bình đẳng - bác ái” là cuộc sống “một cổ đôi tròn” vô

¹ The University of Danang – University of Science and Education, Danang, Vietnam (Đinh Thị Phương)

cùng khổ cực của người dân vô tội. Sự kiện, tháng 7 năm 1920, Nguyễn Ái Quốc đọc “Bản sơ thảo lần thứ nhất Những luận cương về vấn đề dân tộc và thuộc địa” của V.I.Lênin, những tư tưởng mới của V.I.Lênin về cách mạng vô sản đã thức tỉnh Nguyễn Ái Quốc, giúp Người tìm ra được “cái cần thiết nhất” cho cách mạng Việt Nam. Mười năm trên hành trình gian khổ, Nguyễn Ái Quốc đã “nhận thức”, “thức tỉnh” và “tin tưởng” chủ nghĩa Mác - Lênin. Tâm trạng của Người là: “Bản Luận cương đã làm cho tôi cảm động, phấn khởi, sáng tỏ, tin tưởng biết bao! Tôi xúc động phát khóc lên. Ngồi một mình trong buồng mà tôi nói to lên như đang nói trước quần chúng đông đảo: “Hỡi đồng bào bị đọa đầy đau khổ, đây là cái cần thiết cho chúng ta, đây là con đường giải phóng chúng ta!”. Từ đó tôi hoàn toàn tin theo Lênin, tin theo Quốc tế thứ ba” [2, tr.562]. Tin theo hệ tư tưởng chủ nghĩa Mác, Người khẳng định: “Muốn cứu nước và giải phóng dân tộc không có con đường nào khác con đường cách mạng vô sản” [2, tr.30]; “Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin” [3, tr.256].

Dưới ánh sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin, cách mạng Việt Nam được trang bị lý luận khoa học, cách mạng và nhân văn để xác định đúng đắn mục tiêu, kẻ thù, tập hợp lực lượng trong cuộc đấu tranh không cân sức với Pháp và Mỹ. Không có đảng nào tồn tại mà không có hệ tư tưởng làm trụ cột: “Đảng muốn vững thì phải có chủ nghĩa làm cốt, trong đảng ai cũng phải hiểu, ai cũng phải theo chủ nghĩa ấy. Đảng mà không có chủ nghĩa cũng như người không có trí khôn, tàu không có bàn chỉ nam” [3, tr.256]. Từ khi nào thì chủ nghĩa Mác - Lênin trở thành nền tảng tư tưởng của cách mạng Việt Nam? Trong Chánh cương vắn tắt của Đảng do Nguyễn Ái Quốc soạn thảo được thông qua trong Hội nghị thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam vào tháng 02 năm 1930 khẳng định: “chủ trương làm tư sản dân quyền cách mạng và thổ địa cách mạng để đi tới xã hội cộng sản” [4, tr.2]. Đến Đại hội VII, nền tảng tư tưởng của Đảng được bổ sung thêm tư tưởng Hồ Chí Minh: “Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động” [5, tr.238]. Giữ vững nền tảng tư tưởng, Đảng ta xác định cần phải kiên định con đường cách mạng vô sản và mục tiêu xây dựng chủ nghĩa xã hội. Trong Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011), Đảng ta khẳng định: “Đi lên chủ nghĩa xã hội là khát vọng của nhân dân ta, là sự lựa chọn đúng đắn của Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh, phù hợp với xu thế phát triển của lịch sử” [5, tr.734]. Trong Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ IX khẳng định: “Đảng và nhân dân ta quyết tâm xây dựng đất nước Việt Nam theo con đường xã hội chủ nghĩa trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh” [5, tr.457]. Tại Đại hội Đảng lần thứ XII, Đảng ta khẳng định: “Tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của Đảng và cách mạng Việt Nam, là tài sản tinh thần vô cùng to lớn và quý giá của Đảng và dân tộc ta, mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân ta” [6, tr.7 - 8]. Thành tựu của gần bốn thập kỉ đổi mới ở Việt Nam là minh chứng đanh thép khẳng định sức sống

mãnh liệt của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong thực tiễn.

Là học thuyết khoa học, cách mạng và nhân văn, chủ nghĩa Mác - Lênin gồm ba bộ phận hợp thành: Triết học Mác - Lênin, Kinh tế chính trị Mác - Lênin và Chủ nghĩa xã hội khoa học. Trong đó, với đối tượng nghiên cứu là những quy luật chung nhất của tự nhiên, xã hội và tư duy, triết học Mác - Lênin thực hiện nhiều vai trò khác nhau: giáo dục, đạo đức, thẩm mỹ, phê phán, dự báo... Vai trò thế giới quan và phương pháp luận là hai vai trò quan trọng nhất. Thường xuyên bồi dưỡng thế giới quan khoa học, phương pháp luận duy vật biện chứng trở thành nhiệm vụ quan trọng bậc nhất đối với người học triết học.

Trên cơ sở lý luận của triết học Mác - Lênin, Đảng Cộng sản Việt Nam đã phân tích tình hình trong nước và quốc tế, phân tích các xu hướng phát triển, đưa ra những quyết sách quan trọng xây dựng và phát triển đất nước. Đặc biệt là quyết sách lựa chọn đường lối độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Đây là mục tiêu xuyên suốt, chủ trương đúng đắn và nhất quán của cách mạng Việt Nam. Song đây cũng là nội dung mà các thế lực thù địch lợi dụng chống phá, xuyên tạc hòng phá bỏ mục tiêu xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, làm suy yếu hệ thống chủ nghĩa xã hội trên thế giới, khẳng định sự độc tôn của chủ nghĩa tư bản.

Khẳng định là bộ phận hợp thành nền tảng tư tưởng của Đảng, trong hệ thống giáo dục quốc dân, những nội dung cơ bản của triết học Mác - Lênin được giới thiệu trong học phần bắt buộc thuộc khối kiến thức chung. Học phần này thường được các trường sắp xếp giảng dạy vào năm thứ nhất. Trang bị cho sinh viên các khái niệm, nguyên lý, quy luật cơ bản của tự nhiên, xã hội và tư duy trên cơ sở nội dung của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử, trong đó, chủ nghĩa duy vật biện chứng tập trung vào nội dung chủ yếu: Vật chất và ý thức; hai nguyên lý, ba quy luật, sáu cặp phạm trù, lý luận nhận thức. Chủ nghĩa duy vật lịch sử có nội dung chủ yếu: Hình thái kinh tế xã hội; giai cấp và dân tộc; nhà nước và cách mạng xã hội; ý thức xã hội; triết học về con người. Với đặc thù tri thức trừu tượng, khái quát, giảng dạy triết học Mác - Lênin – nền tảng tư tưởng của Đảng có những đặc thù riêng.

2.1.2. Nhận diện một số quan điểm xuyên tạc, phủ nhận triết học Mác - Lênin

Tại sao chủ nghĩa Mác - Lênin lại bị công kích, xuyên tạc, chống phá? Tồn tại quan điểm cho rằng, chủ nghĩa Mác - Lênin đã “yên nghỉ”, “kết thúc”, “bằng lòng trở về dĩ vãng”, v.v. có thực sự là những phản ánh đúng về chủ nghĩa Mác - Lênin hay chỉ là những quan điểm xuyên tạc, chống phá?. Trong Tại sao Mác đúng [8], nhà nghiên cứu Terry Eagleton đã tổng hợp 10 luận điệu xuyên tạc về chủ nghĩa Mác: ““Chủ nghĩa Mác đã kết thúc”; “Chủ nghĩa Mác có thể rất đúng đắn về mặt lí thuyết. Tuy nhiên, khi đi vào thực tiễn thì kết quả lại là khủng bố, độc tài và giết người hàng loạt trên quy mô chưa từng có”; “Chủ nghĩa Mác là một hình thức của thuyết quyết định luận”; “Chủ nghĩa Mác là một giấc mơ về xã hội không tưởng”; “Chủ nghĩa Mác quy mọi vấn đề về kinh tế. Chủ nghĩa Mác là một dạng của thuyết quyết định luận về kinh tế”; “Mác là một nhà duy vật. Ông tin rằng không có gì tồn tại mà không có ý nghĩa.

Ông không quan tâm đến các khía cạnh tinh thần của con người, và coi ý thức của con người chỉ là sự phản ánh của thế giới vật chất”; “Nỗi ám ảnh chán ngất về giai cấp đã khiến chủ nghĩa Mác quá ư lạc hậu”; “Những người mácxít là những người cổ vũ cho hành động chính trị bạo lực”; “Chủ nghĩa Mác tin vào một nhà nước nắm mọi quyền lực trong tay”; “Tất cả những phong trào cấp tiến đáng chú ý nhất trong vòng bốn thập kỷ qua đều xuất hiện bên ngoài chủ nghĩa Mác”. Những kẻ chống lại chủ nghĩa Mác cho rằng thực sự là chủ nghĩa Mác “lạc hậu” và “không phù hợp”, không thể gắn nó với những vấn đề kinh tế và chính trị đương đại” [7, tr.66]. Đáp trả đanh thép về những luận điệu phản bác, xuyên tạc về chủ nghĩa Mác - Lênin, nhà nghiên cứu Terry Eagleton khẳng định: “Hầu như không một nhà tư tưởng nào, không một nhà chính trị, nhà khoa học, nhà quân sự, nhà truyền giáo... nào lại làm thay đổi được tiến trình lịch sử một cách rõ ràng như tác giả của Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản. Không một chính phủ nào theo chủ thuyết Đêcát, không có thủ lĩnh du kích nào theo chủ nghĩa Platon hay không công đoàn nào theo luận thuyết của Hêghen, thậm chí không một nhà phê bình C.Mác quyết liệt nhất nào lại phủ nhận rằng ông đã làm thay đổi hiểu biết của chúng ta về lịch sử loài người” [8, tr.20].

Thực tế là vẫn có hàng ngàn lí do để con người khắp nơi “gắn bó với di sản của C.Mác”. Không thể phủ nhận, sự ra đời của chủ nghĩa Mác - Lênin đã đánh dấu bước phát triển của tư tưởng nhân loại; là công cụ hữu hiệu giúp con người nhận thức và cải tạo thế giới; là vũ khí lý luận của giai cấp vô sản trong cuộc đấu tranh giải phóng mình và giải phóng nhân loại. Với bản chất khoa học, cách mạng và nhân văn, chủ nghĩa Mác - Lênin là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của Đảng Cộng sản.

Những luận điệu xuyên tạc chủ nghĩa Mác về nội dung bao phủ cả ba bộ phận cấu thành, về hình thức bao giờ cũng gắn với những vấn đề cụ thể trong xã hội, như “dân chủ”, “nhân quyền”, “định hướng xã hội chủ nghĩa”, “kinh tế thị trường”, “con đường đi lên xây dựng chủ nghĩa xã hội”, “đấu tranh giai cấp”, “xây dựng lực lượng sản xuất”; về phương pháp thì trà trộn thông tin đúng với thông tin sai để có thể đánh lừa những người “nhẹ dạ, cả tin” hoặc những người dễ dao động. Các thế lực thù địch sử dụng nội dung, hình thức và phương pháp rất tinh vi, xảo quyệt để xuyên tạc, chống phá chủ nghĩa Mác. Mục tiêu của những xuyên tạc đó, trước hết phủ nhận sự tồn tại của hệ tư tưởng chủ nghĩa Mác - Lênin trong “trăm hoa đua nở” từ thế kỷ XIX đến nay, khẳng định sự độc tôn của hệ giá trị tư sản trong dòng chảy phát triển của nhân loại; phủ nhận giá trị khoa học, những cống hiến vĩ đại của chủ nghĩa Mác - Lênin đối với sự phát triển lịch sử tư tưởng nhân loại. Những chống phá này nhằm hạ thấp chủ nghĩa Mác, đề cao chủ nghĩa tư bản. Sự tồn tại của chủ nghĩa Mác là “thừa” là “không cần thiết”, từ đó làm cho một bộ phận nhân dân xa rời chủ nghĩa Mác. Sau là, làm cho nhân dân dao động, giảm sút niềm tin dẫn đến xa rời chủ nghĩa Mác, củng cố niềm tin cho hệ tư tưởng tư sản. Sự thực là, với tư cách là một học thuyết, một hệ tư tưởng khoa học, những cống hiến của chủ nghĩa Mác là không thể phủ nhận: “Giống như Đácuyvơ đã tìm ra quy luật phát triển của thế giới hữu cơ, Mác đã tìm ra quy luật phát triển của lịch sử loài người: Cái sự thật đơn giản đã bị

những tầng tầng lớp lớp tư tưởng phủ kín cho đến ngày nay là: Con người trước hết cần phải ăn, uống, chỗ ở và mặc đã rồi mới có thể làm chính trị, khoa học, nghệ thuật, tôn giáo v.v.; vì vậy, việc sản xuất ra những tư liệu sinh hoạt vật chất trực tiếp và chính, mỗi một giai đoạn phát triển kinh tế nhất định của một dân tộc hay một thời đại tạo ra một cơ sở, từ đó mà người ta phát triển các thể chế nhà nước, các quan điểm pháp quyền, nghệ thuật và thậm chí cả những quan niệm tôn giáo của con người ta, cho nên phải xuất phát từ cơ sở đó mà giải thích những cái này, chứ không phải ngược lại, như từ trước đến nay người ta đã làm” [9, tr.499 - 500]. Trong tác phẩm Luận cương về Phoi - ơ - béc, C.Mác khẳng định: “Các nhà triết học đã chỉ giải thích thế giới bằng nhiều cách khác nhau, song vấn đề là cải tạo thế giới” [10, tr.12]. Mục tiêu cải tạo thế giới giúp cho chủ nghĩa Mác khác về chất so với những chủ nghĩa khác. Thông qua các khái niệm, nguyên lý, quy luật, phạm trù, bài học phương pháp luận, triết học mácxít đã khẳng định được vai trò thế giới quan và phương pháp luận, trở thành cơ sở lý luận khoa học của Đảng trong xây dựng chủ nghĩa xã hội. “Triết học mácxít không phải là “bữa tiệc thịnh soạn” của các nhà triết học, càng không phải là những lời riêng tư và độc thoại của cá nhân nhà triết học. Bản chất và chức năng của triết học mácxít, sứ mệnh lịch sử mà nó gánh vác đòi hỏi triết học mácxít phải đứng chân trên hiện thực, đối mặt với thời đại, cung cấp góc nhìn triết học có vai trò thế giới quan và phương pháp luận cho việc nắm bắt các vấn đề của thế giới đương đại” [11]. Trong cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản trên toàn thế giới, triết học Mác - Lênin “là công cụ nhận thức vĩ đại mà Marx đã trao cho loài người, đặc biệt là giai cấp vô sản” [12].

Thế nhưng, khi đứng chân trên hiện thực, nhiều vấn đề của triết học mácxít đã bị “lợi dụng” hoặc “cố tình” xuyên tạc. Khi bàn về quan hệ giữa lực lượng sản xuất và quan hệ sản xuất, “tính chất” của lực lượng sản xuất đã được thêm vào, “đề từ đó tùy tiện ép buộc phải tiến hành cải tạo, xoá bỏ quan hệ sản xuất cũ, thiết lập quan hệ sản xuất mới càng nhanh càng tốt một cách chủ quan, duy ý chí” [13]. Sự thực là, lực lượng sản xuất bị kìm hãm không chỉ trong trường hợp quan hệ sản xuất lạc hậu, mà cả khi quan hệ sản xuất phát triển không đồng bộ, có những yếu tố đi quá xa so với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất. Khẳng định đanh thép này trong Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ VI là minh chứng quan trọng phản bác lại luận điệu xuyên tạc của các thế lực, khẳng định nhận thức đúng đắn, vận dụng sáng tạo của Đảng ta, giúp cho công cuộc đổi mới ngày càng đạt được thành tựu có tầm vóc.

Tính khoa học và tính giá trị là giá trị không thể phủ nhận của triết học mácxít: “Triết học mácxít là sự thống nhất giữa tính khoa học và tính giá trị. Nó là khoa học vì nó lấy tính khách quan của thế giới làm căn cứ, lấy thực tiễn làm cơ sở, lấy quy luật làm đối tượng, phát hiện của nó về tính quy luật của sự phát triển của thế giới và lịch sử xã hội loài người là có thể chứng nghiệm; nhưng nó lại có tính giá trị, nó không phải là sự miêu tả khách quan thuần túy về quy luật của thế giới và xã hội loài người. Nó quan tâm đến tình cảnh của con người, quan tâm đến việc giải phóng loài người, tự do của con người và sự phát triển toàn diện của con người, những đòi hỏi về chủ nghĩa nhân đạo xã hội

chủ nghĩa hàm chứa trong đó là một mặt quan trọng của chủ nghĩa Marx” [11]. Với tư cách là một hệ tư tưởng, triết học Mác - Lênin đã lý giải một cách khoa học về thế giới và vị trí của con người trong thế giới đó. Triết học Mác - Lênin đóng vai trò là cơ sở lý luận, là hạt nhân của thế giới quan. Chính triết học đã lý giải về mặt lý luận toàn bộ các dữ kiện của hiện thực khách quan và hoạt động thực tiễn của con người một cách lịch sử - cụ thể và khoa học nhất. Thế giới quan trong triết học Mác - Lênin mà linh hồn của nó là chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử, là hệ thống lý luận khoa học và cách mạng nhất, là đỉnh cao của trí tuệ nhân loại mãi mãi không thể có lập luận của thế lực nào có thể làm lu mờ được.

Hiểu về đấu tranh giai cấp không toàn vẹn, đã tồn tại quan điểm xuyên tạc cho rằng, chủ nghĩa Mác là “khủng bố”, “độc tài” và “giết người hàng loạt”. Sự thực là, Mác không phải là người đầu tiên trong lịch sử đề cập đến vấn đề giai cấp và đấu tranh giai cấp, công lao này thuộc về các nhà sử học, “Tôi không có công lao đã phát hiện ra sự tồn tại của các giai cấp trong xã hội hiện đại, cũng không phải có công lao là đã phát hiện ra cuộc đấu tranh giữa các giai cấp với nhau. Các nhà sử học tư sản trước tôi rất lâu đã trình bày sự phát triển lịch sử của cuộc đấu tranh giai cấp đó, còn các nhà kinh tế học tư sản thì đã trình bày sự giải phẫu kinh tế của các giai cấp. Cái mới của tôi đã làm là chứng minh rằng: 1) Sự tồn tại của các giai cấp chỉ gắn với những giai đoạn phát triển lịch sử nhất định của sản xuất; 2) đấu tranh giai cấp tất yếu dẫn đến chuyên chính vô sản; 3) bản thân nền chuyên chính này chỉ là bước quá độ tiến tới thủ tiêu mọi giai cấp và tiến tới xã hội không có giai cấp” [14, tr.661 - 662]. Bàn về giai cấp và đấu tranh giai cấp là sự phản ánh trung thực trong xã hội có phân chia giai cấp và có đối kháng giai cấp. Sự tồn tại giai cấp và đấu tranh giai cấp là tất yếu khách quan của lịch sử, nó không phụ thuộc vào việc một hệ tư tưởng nào đó bàn về vấn đề đó ít hay nhiều. Sự thực là, “Lịch sử tất cả các xã hội tồn tại từ trước đến ngày nay chỉ là lịch sử đấu tranh giai cấp. Người tự do và người nô lệ, quý tộc và bình dân, chúa đất và nông nô, thợ cả phường hội và thợ bạn, nói tóm lại là những kẻ áp bức và những người bị áp bức, luôn luôn đối kháng với nhau, đã tiến hành cuộc đấu tranh không ngừng, lúc công khai, lúc ngấm ngầm, một cuộc đấu tranh bao giờ cũng kết thúc bằng một cuộc cải tạo cách mạng toàn bộ xã hội, hoặc bằng sự diệt vong của hai giai cấp đấu tranh với nhau” [15, tr.596 - 597]. Giai cấp và đấu tranh giai cấp gắn với giai đoạn cụ thể của xã hội. Chừng nào trong xã hội không còn sự phân chia giai cấp, thì chừng đó xã hội cũng không tồn tại đấu tranh giai cấp. Chủ nghĩa Mác - Lênin khẳng định, đấu tranh giai cấp là động lực phát triển của xã hội có đối kháng giai cấp nhằm xóa bỏ cơ sở kinh tế của giai cấp thống trị, xóa bỏ xã hội cũ, xây dựng xã hội mới tốt đẹp hơn.

Sự kiện năm 1991, chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và Đông Âu sụp đổ, các thế lực thù địch, phản động, chống phá với mục đích đen tối đã rêu rao rằng mô hình chủ nghĩa xã hội đã sụp đổ; mô hình chủ nghĩa xã hội là không tưởng; mô hình chủ nghĩa xã hội đã sụp đổ ở Liên Xô thì không còn phù hợp với Việt Nam. Những rêu rao đó chỉ chứng minh một chân lý: hiểu biết của thế lực thù địch về chủ nghĩa xã hội là chưa đầy đủ, phiến diện. Đó chỉ là sự sụp đổ của “mô

hình cụ thể” chứ không phải sự sụp đổ của “lý tưởng” của “hệ thống lý luận”. Không thể phủ nhận, đây là một tổn thất nặng nề cho những người cộng sản trên toàn thế giới trong quá trình hiện thực hóa chủ nghĩa Mác - Lênin trong thực tiễn và cũng không thể phủ nhận sự sụp đổ này là “chiến thắng không cần chiến tranh” của chủ nghĩa tư bản. Thế nhưng, với tư cách là học thuyết hình thái kinh tế - xã hội, phải khẳng định rằng chủ nghĩa cộng sản mà giai đoạn đầu là chủ nghĩa xã hội là hình thái kinh tế - xã hội tiến bộ, sẽ thay thế cho chủ nghĩa tư bản. Sự thay thế này không có gì can nôi. Mặc dù những chiêu bài về tự do, dân chủ, nhân quyền, bình đẳng... trong kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, ngoại giao vẫn không thể che đậy được bản chất và những mâu thuẫn không tự giải quyết được của chủ nghĩa tư bản.

Từ một số vấn đề bị xuyên tạc nêu trên, cho thấy, giảng dạy triết học Mác - Lênin là kênh quan trọng và có nhiều điều kiện thuận lợi để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch như tinh thần của Nghị quyết số 35 - NQ/TW của Bộ chính trị đã khẳng định. Bên cạnh một số luận điệu trên, còn đó nhiều nội dung khác nữa trong chương trình triết học Mác - Lênin dễ bị các thế lực thù địch lợi dụng xuyên tạc, chống phá. Với đối tượng là sinh viên, để có thể bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng một cách hiệu quả, cần thiết áp dụng đồng thời những giải pháp cho sinh viên và giảng viên.

Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong bối cảnh hiện nay cũng có nhiều khó khăn, thách thức. Các thế lực thù địch sử dụng những chiêu bài tinh vi, mưu mô xảo quyệt, nếu không có hiểu biết, trình độ thì rất khó có thể phát hiện, nhận biết được đề đấu tranh. Mặt khác, sự phát triển và ảnh hưởng của kinh tế thị trường cũng lôi kéo một bộ phận cán bộ, giảng viên, sinh viên “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, không còn giữ vững được lập trường chính trị, tính Đảng trong đấu tranh, bảo vệ nền tảng tư tưởng. Hơn nữa, các thế lực thù địch còn ra sức lợi dụng “điểm nóng” để xuyên tạc thành tựu, tình hình phát triển của đất nước trong đời mới, hòng lôi kéo, tập hợp lực lượng trong nhân dân. Đây là những thách thức rất lớn, cấp bách của công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay.

2.2. Giải pháp tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong giảng dạy triết học Mác - Lênin

2.2.1. Đảm bảo tính Đảng, tính khoa học trong dạy học

Đảm bảo tính Đảng trong giảng dạy triết học mácxít là nguyên tắc sống còn góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Tính Đảng trong giảng dạy triết học được hiểu cần quán triệt, bảo vệ những luận điểm khoa học, cách mạng và nhân văn của chủ nghĩa Mác - Lênin; quán triệt, bảo vệ chủ trương, đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam trong thực tiễn triển khai. Đảm bảo tính Đảng trong giảng dạy là cách làm trực tiếp nhất góp phần tổng kết thực tiễn, bảo vệ và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin trong điều kiện mới, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, củng cố niềm tin của sinh viên, nâng cao nhận thức của sinh viên về hệ tư tưởng của Đảng, trực tiếp ngăn chặn, đẩy lùi sự tấn công của các thế lực thù địch trên mặt trận tư tưởng. Không nghiêm túc thực hiện nguyên tắc tính Đảng trong dạy học triết học Mác - Lênin, cả người dạy và người học dễ rơi vào quan điểm “chiết trung”, xa rời nền tảng tư tưởng của Đảng, dao động, chệch hướng.

Để đảm bảo được tính Đảng trong dạy học triết học mácxít, yêu cầu giảng viên phải đứng trên lập trường, quan điểm của chủ nghĩa Mác –Lênin để truyền thụ tri thức, tiếp cận, sàng lọc và xử lý thông tin. Hiện nay, có rất nhiều kênh thông tin khác nhau. Người dạy và người học phải biết tiếp nhận thông tin chính thống từ cơ quan ngôn luận của Đảng, từ trang báo, đài uy tín. Tuyệt đối không chạy theo “thông tin vỉa hè”, thông tin của những trang báo, nền tảng xã hội với mục đích câu like, hay thông tin “thật giả lẫn lộn” của thể lực thù địch. Khi xuất hiện những thông tin không chính thống, những thông tin bóp méo nội dung khoa học của triết học Mác - Lênin, giáo viên cần có kỹ năng và những lập luận sắc bén và đấu tranh không khoan nhượng với các quan điểm thù địch, xuyên tạc đó. Làm được như vậy, giáo viên và sinh viên đang góp phần trực tiếp bảo vệ Đảng, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Từ khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, trong xây dựng lực lượng cách mạng xác định chính thể liên minh công nhân - nông dân và trí thức là nòng cốt của khối đại đoàn kết toàn dân, là nhân tố đảm bảo thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Do vậy, quán triệt tính Đảng trong giảng dạy triết học mácxít cũng đặt ra yêu cầu người dạy phải đứng trên lập trường của giai cấp công nhân, phải gắn bó với giai cấp công nhân và quần chúng nhân dân, đấu tranh, bảo vệ lợi ích của người lao động, đấu tranh với các tư tưởng bảo thủ, trì trệ hoặc chủ quan, nóng vội, dập khuôn máy móc.

Tính khoa học trong dạy học đòi hỏi giảng viên phải tiếp cận được những thành tựu mới nhất của khoa học, của triết học Mác - Lênin nhằm cung cấp cho người học một cách đầy đủ, chính xác, có hệ thống và hiệu quả những kiến thức của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử. Đảm bảo tính khoa học trong giảng dạy triết học Mác - Lênin là điều kiện cần thiết để biến tri thức mà sinh viên tiếp thu được thành niềm tin trong cuộc sống. Không tin tưởng vào tri thức của môn học triết học Mác - Lênin, người học sẽ không tin tưởng nền tảng tư tưởng của Đảng, hoài nghi sự lãnh đạo của Đảng trong sự nghiệp đổi mới. Đảm bảo tính khoa học là nguyên tắc quan trọng trong dạy học nhằm hình thành niềm tin có cơ sở khoa học, có minh chứng thuyết phục, gắn với thực tiễn. Đặc biệt đối với môn học có đặc thù tri thức trừu tượng, khái quát như triết học Mác - Lênin thì đảm bảo nguyên tắc tính khoa học càng có ý nghĩa quan trọng. Quán triệt tính khoa học, yêu cầu người dạy phải truyền thụ đầy đủ, chính xác nội dung môn học. Nhận thức đầy đủ, chính xác nội dung môn học sẽ giúp sinh viên phân biệt được thông tin mà các thể lực xuyên tạc, chống phá chủ nghĩa Mác, chống phá Đảng, chống phá chủ nghĩa xã hội. Đây là kênh quan trọng tuyên truyền chủ nghĩa Mác. Ngoài ra, giảng viên cung cấp thông tin, sự kiện phải chính xác; xử lý thông tin khách quan, khoa học; liên hệ với tri thức của các lĩnh vực, các môn học khác, cập nhật, bổ sung các thông tin mới vào nội dung bài học.

Thực chất của đảm bảo tính Đảng, tính khoa học trong giảng dạy triết học mácxít chính là duy trì, phát triển tính chiến đấu. Ngay từ khi ra đời vào những năm 40 của thế kỉ XIX, chủ nghĩa Mác đã phải chiến đấu không khoan nhượng với những quan điểm duy tâm, tôn giáo, thần học, hữu khuynh, tả khuynh để bảo vệ, khẳng định quan điểm

của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử. Ngày nay, những người làm công tác giảng dạy, nghiên cứu hệ tư tưởng tiếp tục được truyền lửa về tính chiến đấu trong hệ tư tưởng mácxít.

2.2.2. Nâng cao nhận thức của sinh viên về triết học mácxít

Nâng cao nhận thức là giải pháp tổng thể quan trọng trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; là giải pháp tạo động lực, chuyển biến từ bên trong. Khi sinh viên được nâng cao nhận thức về triết học mácxít tức là có hiểu biết đúng đắn về giá trị khoa học, cách mạng và nhân văn của chủ nghĩa Mác, sẽ chủ động trong công tác tuyên truyền, vận động, chủ động bảo vệ chủ nghĩa Mác trước những luận điệu xuyên tạc của thể lực thù địch dưới mọi hình thức với những minh chứng thực tiễn sinh động, thuyết phục.

Đối với sinh viên, để nâng cao được nhận thức về triết học mácxít, đòi hỏi phải tăng cường nghiên cứu, chủ động trao đổi, thảo luận khoa học dưới sự định hướng, hướng dẫn của giảng viên. Với đặc thù tri thức triết học trừu tượng và khái quát, sinh viên cần phải có phương pháp học tập hiệu quả, tránh thụ động, đọc – chép, bê nguyên, rập khuôn; đầu tư thời gian suy ngẫm, tìm kiếm tài liệu, làm các dạng bài tập vận dụng về triết học mácxít.

Đối với giáo viên, đổi mới phương pháp dạy học, đổi mới kiểm tra đánh giá, thường xuyên học tập nâng cao trình độ, giữ vững bản lĩnh chính trị góp phần không nhỏ vào hiệu quả dạy học triết học Mác - Lênin.

2.2.3. Xây dựng đội ngũ giảng viên giảng dạy triết học Mác - Lênin đủ phẩm chất, năng lực và bản lĩnh; có chế độ cho những người làm công tác giảng dạy lý luận chính trị, giáo dục chính trị

Chủ nghĩa Mác - Lênin từ quá trình ra đời đã phải đấu tranh không khoan nhượng với những quan điểm, lập luận sai trái. Để bảo vệ và phát triển được chủ nghĩa Mác - Lênin, bản thân C.Mác, Ph.Ăngghen và V.I.Lênin đều là những người “bút chiến” không khoan nhượng với kẻ thù trên mặt trận tư tưởng. Nhờ có bản lĩnh chính trị, từ thời còn trẻ, C.Mác đã chuyển đổi lập trường từ chủ nghĩa duy tâm sang chủ nghĩa duy vật biện chứng và từ chủ nghĩa dân chủ cách mạng sang chủ nghĩa xã hội khoa học. Không có bản lĩnh chính trị vững vàng, chủ nghĩa Mác - Lênin không thể thâm nhập vào thực tiễn đấu tranh của giai cấp vô sản, không thể trở thành công cụ hữu hiệu của giai cấp vô sản trên toàn thế giới. Ngày nay, trong tình hình mới, các thể lực thù địch tìm mọi cách để xuyên tạc, phá hoại công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta, hơn ai hết những người làm công tác tuyên truyền, giảng dạy triết học mácxít cần hội tụ đầy đủ phẩm chất, năng lực và bản lĩnh chính trị. Đội ngũ giảng dạy triết học ngoài kiến thức vững chắc, hiểu biết sâu rộng còn phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên trung của người cộng sản trước những luận điệu xuyên tạc, chống phá của thể lực thù địch trên mặt trận tư tưởng. Thiếu bản lĩnh chính trị, kiến thức dù có uyên thâm đến đâu thì sớm muộn cũng bị dao động, ngã nghiêng và chệch hướng.

Để cho cán bộ giảng dạy lý luận có thể dồn tâm, sức vào công việc, không phải lo lắng về cuộc sống vật chất, Đảng và Nhà nước cần có chế độ đãi ngộ hợp lý, xứng đáng với cống hiến đặc thù trên mặt trận tư tưởng. Chế độ

đãi ngộ cụ thể: Tăng cường cung cấp thông tin, mở rộng giao lưu quốc tế, tạo điều kiện thuận lợi cho cán bộ được tiếp thu rộng rãi và nhanh chóng với những thành tựu phát triển mới của thế giới, tăng cường cho các cán bộ được đi học tập kinh nghiệm và trình độ lý luận của các nước phát triển. Đó là những điều kiện không thể thiếu để xây dựng đội ngũ cán bộ giỏi về chuyên môn, bản lĩnh kiên trung. Có xây dựng được đội ngũ cán bộ giỏi, chúng ta mới có đủ lý luận sắc bén để bảo vệ chủ nghĩa xã hội trước sự tấn công của các quan điểm tư sản dưới hình thức ngày càng tinh vi hòng muốn lật đổ chủ nghĩa xã hội, thiết lập sự độc tôn của chủ nghĩa tư bản. Đội ngũ cán bộ lý luận giỏi còn có vai trò vô cùng to lớn trong việc nghiên cứu kịp thời các vấn đề thực tiễn cấp bách nảy sinh trong quá trình phát triển, đồng thời tạo ra các sản phẩm lý luận mở đường cho sự phát triển thực tế. Làm được như vậy là chúng ta đang góp phần vào sự rút ngắn khoảng cách giữa lý luận và thực tiễn trên mọi mặt của đời sống xã hội, bảo vệ được nền tảng tư tưởng của Đảng, xây dựng niềm tin vững chắc trong nhân dân.

3. Kết luận

Cuộc đấu tranh về ý thức hệ còn kéo dài với những thủ đoạn tinh vi và ngày càng tinh vi hơn. Nghị quyết 35 - NQ/TW ngày 22/10/20218 của Bộ Chính trị triển khai trong thực tiễn đã chứng tỏ tính cấp bách của vấn đề, sự vào cuộc của các ban ngành, đoàn thể, nhân dân mọi tầng lớp trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phân bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới. Phát huy và đóng góp vào công cuộc này, những người làm công tác giảng dạy nền tảng tư tưởng của Đảng cần chủ động, tích cực, sáng tạo hơn nữa; sinh viên cần phát huy tính năng động, sức trẻ, trình độ và sự vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa phồn vinh, hạnh phúc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] V. T. Kien, "Was it a mistake for Nguyen Ai Quoc who received Marxism-Leninism and disseminated it in Vietnam?", *Bao ve nen tang tu tuong*, 2023, [Online]. Available: <http://baovenentang.org.vn/Content/co-phai-nguyen-ai-quoc-tiep-thu-chu-nghia-mac---le-nin-truyen-ba-vao-viet-nam-la-sai-lam-341610> [Accessed: May 26, 2023].
- [2] H. C. Minh, *Complete works, vol. 12*, Truth- National political Publisher, 2011.
- [3] H. C. Minh, *Complete works, vol. 12*, Truth- National political Publisher, 2011.
- [4] Communist Party of Vietnam, *Complete Party Documents, volume 2*, National Political Publisher, 2002.
- [5] Communist Party of Vietnam, *Documents of Party Congresses in the period of innovation and integration (VI, VII, VIII, IX, X, XI Congresses)*, National Political Publisher, 2013.
- [6] Communist Party of Vietnam, *Documents of the 12th National Congress*, Center Office, 2016.
- [7] D. T. Phuong, "Rethinking of the role of Marx- Lenin philosophy in Viet Nam innovation", *The University of Danang - Journal of Science and Technology*, vol. 20, no. 8, p.66 - 70, 2022.
- [8] T. Eagleton, *Why is Marx right?*, Administrative – Political Publisher, 2012.
- [9] K. Marx, Ph. Engels, *Complete Works, vol. 19*, Truth- National political Publisher, 1995.
- [10] K.Marx, Ph. Engels, *Complete Works, vol. 3*, Truth- National political Publisher, 1995.
- [11] C. X. Da, "Marxist philosophical method of facing reality" *Documents for research (internal circulation), Institute of Social Science Information*, No. TN2020 - 10,11,12, 2020, pp. 1 – 9
- [12] Z. L. Sheng, "Discussing the combination of historical materialism and surplus value theory - taking Marx's capital and its creation process as an example", *Documents for research (internal circulation), Institute of Social Sciences*, TN 2016 - 12,13, 2016, pp. 1 – 13.
- [13] N. T. Chuan, "Raising awareness, additional and developing Marxist-Leninist philosophy to meet the need of practice and the era of expanding international exchanges", *He tri thuc cho nguoi Viet*, 2017, [Online]. Available: <https://trithuc.itrithuc.vn/articles/nang-cao-nhan-thuc-b-1092>, [Accessed: May 26, 2023].
- [14] K. Marx, Ph. Engels, *Complete Works, vol. 28*, Truth- National political Publisher, 1996.
- [15] K. Marx, Ph. Engels, *Complete Works, vol. 4*, Truth- National political Publisher, 1995.